

Deretter tillader jeg mig at gaa over til det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgfreds (Brix), som var saa venlig at kalde mine Udtalelser om Universitetet og dem, der gaa ud derfra, utilbørlige. Naar man nemlig skal have nogen Gavn af at omtale offentlige Anliggender, maa man virkelig tale rent ud om Tingene. Det kan ikke nytte at lægge Fingrene imellem, og, naar man ikke vil rent nedsynke i det aldeles Kjesjornelige, maa man dog kunne bruge et gammelt Mundheld for at omtale de Ting, som virkelig Alverden udenfor os omtaler saaledes. Jeg vil da minde det ærede Medlem om, at det ikke er 100 Aar siden, at der kom en Mand her til Danmark, som gav det daværende Universitet det Vidnesbyrd, at de danske Studenter aldeles ikke stuberede — det var det Vidnesbyrd, vi fik i 1770 — hvorfor der maatte gjøres en Universitetsreform. Og lad mig nu tale aldeles praktisk. Naar man har Kjærlighed til Videnskaben, saa skal den tjendes deri, at man søger at gjøre Andre delagtige i det, man har tilegnet sig af Videnskaben. Men er det ikke et Særkjende for de Fleste af dem, der gaa ud fra Universitetet, at de lukke sig inde, og at Folket ikke faar nogen Gavn af den Videnskab, de have faaet ved Universitetet. Det er jo et Særkjende, at de leve et Liv for sig udenfor hele den øvrige danske Befolkning. Er det Kjærlighed til Videnskaben? Nei! det er det ikke. Jeg kunde gaa alle fire Fakulteter igennem og vise, hvor gammeldags deres Opfattelse er. Kunde man lufte det igennem, skulde De se, hvorledes det ser ud andre Steder, og hvor gammeldags her er hos os. Der er en Mand, der hører noget nær hen til den Videnskab, vi her omtale, som havde Sæde i denne Forsamling og talte om et Lærefag, som jeg ikke tjender nøie til, nemlig Lægevidenskaben. Han skrev offentlig i et videnskabeligt Tidsskrift, hvoraf fremgik, at det staaer uendeligt langt tilbage med det medicinske Lærefag herillands. Det er en saadan Mand's Vidnesbyrd, en af de første Mand's her i Landet, det var Rigsdagsmanden for Kjøbenhavns 4de Valgfreds (Fenger). Men saaledes se vi jo ogsaa med Hensyn til de juridiske Lærefag og med Hensyn til de historiske Lærefag, hvilken gammeldags Opfattelse der er med Hensyn til Historien, og aldeles sridende mod, hvad man med sundt Blik maa se er Sandhed, og saaledes fremfor Alt med den Videnskab, som er Grundlag for al Videnskabelighed, nemlig Theologien, den er her saa uendelig langt tilbage. Dette tillader jeg mig at sige overfor det ærede Medlem, saa maa han gjerne kalde mine Udtalelser utilbørlige. Der er Forskjel paa at komme strax ind som ungt Menneske uden Erfaring og binde sig til visse videnskabelige Formler, og saa at leve et Liv, hvor man kan trænge til Bunds ind i, hvad der er galt; thi der er Udvikling deri som i alt Andet. Ved at sølge Videnskaben paa dens videre Vej komme

vi til at se, at mange af disse unge Mennesker kunne uhyre let binde sig til Ting, som der aldeles ikke er noget videnskabeligt Grundlag for. Nei, med Hensyn til denne Sag lad os fastholde det, som er det Rigtige ved Tingen og ikke i denne Sag gjøre noget Skridt, som kan stille Fremtidens og Fortidens Videnskab fra hinanden; thi derved gjør man megen Uret; men lad os afvente Tider, hvor man kan knytte dem inderligere til hinanden, saaledes at Fremtidens Videnskab kan lyse ind i Fortiden og Fortiden danne et godt Grundlag for Fremtiden.

Formanden (Krabbe): Det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgfreds (Th. Nielsen) har begjært Ordet paany; det kan ikke gives uden Thingets Samtykke. Naar der ingen Indsigelse kommer, betragtes Samtykket som meddelt. (Ophold.) Det er meddelt.

Th. Nielsen: Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgfreds (Brix) var dog saa god at indrømme, at lige overfor Fortiden vilde han ikke sige, at vi havde tilfidsat berettigede Interesser; det var kun lige overfor Nutiden. Men det kan være, at det ærede Medlem staaer noget nær ved Nutiden og dens Strømninger, saa at han egentlig ikke kan være en berettiget Dommer i saa Henseende. Den høitagtede Minister udlagde unegtelig det, jeg har sagt, at man kunde have Noget i Baggrunden, paa en noget egen Maade. Han opfattede det, som om jeg vilde mene, at man kunde have en Bagtante. Nei, det var ikke det, jeg mente, og det tror jeg heller ikke, der laa i mine Ord. Der laa simpelthen det, at det ikke var umuligt, at man kunde faae nye Oplysninger, at der kunde komme nye Momenter frem; men de ere ikke fremkomne endnu. Det mente jeg med, at man kunde have noget bagoed. Den høitagtede Minister udbredte sig over, at jeg har talt om Betjente, som om det var noget Særligt; men det er ikke Tilfældet, jeg oplæste kun af Motiverne alle Friholigene og deriblandt ogsaa Betjentenes, ikke fordi jeg lagde nogen særlig Vægt derpaa; der er desforuden en ganske god Portion andre Friholiger. Den høitærede Minister sagde endvidere og betønedede det stærkt, at han havde ikke villet bøje sig, og at det var aldeles falsk, naar jeg havde sagt, at han ikke skulde kunne bøje Universitetet; thi det var hans Overbevisning, at Examenskommissioner og det, vi ville i den Henseende, var feil; men jeg har ikke talt derom. Jeg har ikke sagt, at den høitærede Minister ikke magtede at bøje Universitetet; jeg har nævnt det, men strax tilspøiet, at det rimeligvis var mod hans egen Overbevisning, og at han derved netop viste, at han ikke var Manden, der var i Stand til at lede det. Det har jeg sagt. Den høitagtede Minister kom dernæst til at tale om den høje Grad